

Egy évre	12 korona
Félévre	6 korona
Negyedévre	3 korona
Égyszám ára	12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDEK, 1907. =
okt. 31. csütörtök,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Széchényi-utca 6. sz.
ahová a lapot érdeklő mindenféle
megkeresés intézendő. Ilyen meg-
kereséseket lapunk nyomdája is
elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Kossuth a kiegyezésről.

Szózat a nemzethez.

Megemlékeztünk már arról, hogy az országos függetlenségi és 48-as párt röpiratot adott ki, melyben *Kossuth Ferencz* a kiegyezés tartalmát fejtegeti. A röpiratot az országos függetlenségi és 48-as pártnak következő előszava vezeti be:

Ismereteselek azok a körülmények, melyek közt a kormányzás terhét és felelősségét a nemzet vezérei elvállalták.

A Haza veszélyben volt; nagyobb veszélyben, mint Mohács vagy Világos után; mert a törvénytíró Fejérváry kormány nemcsak az alkotmány felüggesztésének küszöbéhez juttatta az országot, hanem a hazát megtagadó nemzetközi szocializmussal s a magyar állam magyar jellegét támadó nemzetiségekkel szövetkezett úgy, hogy a magyar nemzeti törekvéseknek örökre sirját áshassa.

Minden hazafinak össze kellett ekkor fognia; a pártok eltérő álláspontjait háttérbe kellett szorítani; s az elveket érintetlenül fenntartva bár, együtt kellett résztvenni a hazamentés nehéz munkájában.

A 67-es alap megváltoztatására ez idő szerint gondolni se lehetett; a pártok szövetségében tehát legtöbb áldozatot a függetlenségi pártnak kellett hoznia, mert a haza érdekében, elveitől eltérő alapon, elveivel olykor ellentétes tényeket kellett részint eltűrnie, részint megalkotnia, ami nagy önfeláldozásba és önuralomba került, tehát oly polgári erények gyakorlásába, amelyek emlékeztetések fognak maradni.

A függetlenségi párt meghozta ezt az áldozatot s ezért a nemzet azzal jutalmazta meg, hogy a párt akkori nagy táborát a képviselőház abszolút többségévé avatta.

Ez volt a nemzet ítélete, melyről a túrelmetlenkedőknek megfeladkeznük nem volna szabad. Adjon erőt ez az ítélet a párt egészének és egyes tagjainak arra, hogy nehéz, de hazafias kötelességüket mindvégig teljesítsék, míg el nem érik az a cél, melyért a pártok szövetkeztek.

A nehéz helyzetben elhagyni a pártot olyan, mintha a katona elhagyja a táborát éppen akkor, mikor súlyos feladat várna rá; ez oly cselekedet, mely kétségtelenül elítélésre érdemes. A nemzet ítélni is fog és ítélete minden bizomlyal lesújtó lesz.

Azok közt a feladatok közt, melyeket a nemzeti kormánynak meg kellett oldania, előtérbe tolt a gazdasági kiegyezés Auszriával. E kiegyezésnek a

hazára nézve türhető feltételek alatt leendő létrejöttét a haza érdeke erősen követelte s akinek legtávolabb fogalma van a nemzet gazdasági életéről, tudja és belátja ezt az igazságot.

Azonban ezen a téren is a törvénytíró kormányok által felépített korlát-falak állnak, melyeket ledönteni s az adott helyzetben változtatni csak úgy lett volna lehető, ha az ország egész Európával vámháboruba akart volna keveredni, ami örült gondolat lett volna.

A főbb szerződéseket megkötötték a törvénytíró kormányok; ezeket a nemzetközi jog szerint csak egészben elfogadni, vagy egészben elvetni lehetett, amely utóbbi tény vámháborút jelentett volna egész Európával.

Ebbe a keretbe kellett a nemzeti kormányának beleillesztenie a kiegyezést Auszriával s ezt úgy tette meg a kormány, hosszú és kitartó erőfeszítésével, hogy a megkötött szerződésben elérte a legnagyobb közjogi előhaladást, amelyet az ország 1867. óta egyáltalán elért; s emellett az anyagi érdekek sokkal teljesebb kielégítést nyertek, mint bármely eddig megkötött vámszövetségben.

E nagy előnyök fényét nem homályosítja el az az ár, melyet fizetni kellett, részben a közjogi vívmányokért és részben az anyagi előnyökért, mert tényleg úgy amazokat, mint emezeket *pénzzel kellett megfizetni*. A megfizetés a quota emelése volt, melyhez az osztrák kormány feltétlenül ragaszkodott és *enélkül a kiegyezés létrehozatalára semmi remény sem volt*.

A quota emelése azonban a kivívott előnyök némelyikéből pénzösszegben is megtérül a nemzetnek.

A quota vagyis az az arány, melylyel a közös költségekhez járul az ország, a közösgyes-rendszer anyagi fenntartásának alapja, amely közös ügyeket a függetlenségi párt évtizedek óta eltöröltetni igyekszik.

Ebből kifolyólag maga a quota, mint ilyen és nem a quota aránya, maga a *quotafizetés elve, nem pedig munnyisége* ütközik bele a párt alapelveibe. Ha a helyzetből kifolyólag a quota-fizetést eltűrni köteles a függetlenségi párt, maga a quota nagysága nem más, mint számítás dolga, azé a számításé, hogy milyen értékű előnyöket vásárolunk meg azzal, ha többet fizetünk — vagy más szavakkal: többet ér-e az érték, mint az ár?

Nem szabad szem elől tévesztetnünk, hogy a függetlenségi párt alkotja most a képviselőház többségét és e pártra

háramlik a parlamenti többségek alkotmányos kötelessége: az alkotmányos kormányzást lehetővé tenni; s a ház többsége nem tehet mást, mint vagy azt, hogy a létező törvényekhez alkalmazkodik, vagy pedig azt, hogy ezeket alkotmányos uton megváltoztatja. Ámde a 67-es quota-fizetést ez időszerint alkotmányos uton eltörölni teljes lehetlenség; nem esik tehát elvtagadásba a párt, ha ragaszkodva elveihez és fenntartva törekvéseit ezeknek megvalósítására, mint képviselőházi többség a törvényt, míg törvény marad, megtartja.

A nemzeti kormány csak a közt a két vaglyagosság közt választhatott, hogy *vagy ne kösse meg a szerződést és ezzel a nemzet elveszítse a kiegyezés összes közjogi vívmányait és anyagi előnyeit s az ország kitélessék a legnagyobb gazdasági válságnak; — vagy pedig adja meg azt az árt, amely nélkül teljesen kizártnak bizonyult az; hogy az osztrák kormány a kiegyezést aláírja*, annál is inkább, mert a quota-emelés az egyetlen kézzelfogható osztrák vívmány a kiegyezésben, melyben kizárólag magyar vívmányokat megszerezhetni nyilvánvaló lehetlenség volt.

A nemzeti kormány egyetlen tagja sem vállalhatta volna el a felelősséget azért a súlyos gazdasági megpróbáltatásért, amely a szerződés megkötését követte volna és nincs hazafias magyar ember, ki, ha a helyzetet ismeri, a felelősséget elvállalhatná.

Ily mérhetlen kárt csak olyanok lehetnek hajlandók előidézni, akik felelősség nélküli helyzetben vannak és nem ismerve a helyzetet, magukra nézve a tetszetősebb álláspontot keresik.

Azért, hogy a nemzet helyesen ítélhessen, meg kell, hogy ismerje a kiegyezés értékét és ennek vívmányait; és mérlegelhesse az árt, amelybe ezek kerültek.

Mint hogy az ország polgáraitól megkivánni, hogy a kiegyezés óriási anyagát áttanulmányozza — lehetetlen, helyesen vél cselekedni a függetlenségi és 48-as párt, ha az ország függetlenségi közönsége elé terjeszti azt az ismertetést, melyet a párt elnöke és vezére *Kossuth Ferencz* október hó 17-én a párt értekezletén előadott.

Az ország függetlenségi közönsége hallgassa meg a vezér szavát, ki emberfeletti munkával védte meg egy hosszú éven át a nemzet érdekeit.

Ami Kossuth Ferencz mond, nem lehet gyanus függetlenségi ember előtt; álljon elő az, ki a vezérnél jobb hazafinak és igazabb függetlenséginek hiszi magát!

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti olkkokban legdusabb
ohinai ezüst raktár.

Városaink és a kormány.

Felvirrad a városokra is.

Talán nem hat az ujság ingerével azon állításunk, hogy az állami igazgatás közvetítése és az ebből származó költségeknek terhei majdnem elviselhetetlen sulyként nehezdednek a törvényhatósági joggal felruházott városok vállaira. Talán nem állítunk azzal újat, de amit mondunk, az szintiszta igazság.

Az állam kötelessége volna ellátni a közrendészetet, a népnevelés ügyét, az állami adók kezelését és behajtását és a katonai ügyeket. Az állam azonban mindezt a városok nyakába varrta és ezzel a kötelességek áthárításával nagy költségeket, óriási terheket rótt a törvényhatóságok vállaira. És ezek a terhek nem csak hogy nem csappantak meg, hanem mindig és mindenkor fokozatosan emelkedtek. Ezek a költségek okozták aztán azt, hogy városaink polgársága mindenütt a pótdadó átka alatt nyög és minthogy első sorban is az állami szükségleteket kell ellátni, a városok a saját fejlesztésükről még álmodni sem mernek. Ha az állam a városokban a maga dolgait maga, a saját költségén látna el, felszabadítaná a városokat egy csomó terhes kötelesség alól és megindulhatna a fejlődés. Léte-sülhetnének kulturális intézmények, történhetnének nagyobb arányú közegészségügyi intézkedések.

Csak nálunk, Ujvidéken tekintünk körül. Ha minden anyagi erőnket a magunk dolgaira fordíthatnók, sokkal virágzóbb város volnánk, mint vagyunk. Anyagi gyengeségünk nem engedi meg, hogy a várost csatornazzák, hogy a köztisztaságra többet költsünk, hogy minden városrészt elláthassunk egészséges ivóvízzel. Tűzoltóságunk szervezése is csak anyagi kérdésben lel akadályra. Utcáink közvilágításánál és minden egyéb városi közszükségletünk-nél a szó valóságos értelmében garasoskodunk kell. És mindezt csak azért, mert az állam kötelességeit nekünk, a magunk költségére kell ellátnunk.

Hiába rimázkodtak, hiába tiltakoztak eddig a városok. A kormányok leleményessége és találmányossága kifogyhatatlan volt abban, hogy miként lehet a városokra újabb és újabb terheket, újabb és újabb kötelességeket róni, — minden ellenszolgáltatás nélkül.

Eddig így volt ez mindig. Ha a városok a reájuk nehezdedő terhek súlyát már elviselhetetlennek találták, ha úgy vélte valamelyik

város, hogy ne csak kötelességet, hanem ellenszolgáltatást is adjon a kormánynak, akkor is a legjobb esetben kapott egy kis vállveregetés mellett tures, semmitmondó ígéretet, a melynek a beváltására a kormány nem gondolt soha.

Wekerle Sándor miniszterelnök-pénzügy-miniszter legutóbb, a költségvetés alkalmával elmondott beszéde a városok életében határkövet, új és szebb korszakot jelent. A miniszterelnök beszédében annak elismerése mellett, hogy a városok az állam munkáival és kötelességeivel túlon túl agyon vannak nyomorítva, belátta, hogy ezen kötelességek, mint egy kolonc, akadályozzák a városokat előrehaladásunkban, fejlődésükben és felvirágzásukban. A miniszterelnök kijelentette, hogy ezeket a nagy szolgálatokat az állam tovább ingyen nem kívánja, mert nem is kívánhatja.

Az állam érdekében teljesített munkákat honorálni kívánja a kormány oly módon, hogy a fogyasztási adókból származó jövedelmek egy részét átengedi a városnak.

Ha ez megvalósul, ha a kormány ebbeli ígéretét tényleg teljesíti és beváltja, amibe nincs okunk kételkedni, úgy a városok egén új és szebb korszak hajnala fog felvirradni.

Várjuk, reménykedve várjuk a kormány terveinek megvalósítását.

Ismételt felvilágosítások.

Október hó 9. napján lapunk felelős szerkesztője, bár nem saját tollából, egy olyan cikket küldött kisedés végett lapunk nyomdájába, amelynek kisedését a nyomda szedői megtagadták azon indokolással, hogy a cikk támadást tartalmaz a „szocialisták” ellen s ezért nem szedhetik ki. Így a kérdéses cikk lapunkban tényleg nem is jelenhetett meg.

Ezután történt, hogy az ujvidéki szervezett munkások október hó 10-ik napján általános munkaszünetet tartottak, október hó 11. és 12. napjain pedig általános sztrájkba léptek.

Minthogy a Hirschenhauser-féle nyomda szedői is a szervezett munkásokhoz tartoznak, a nyomda október hó 10. 11. és 12. napjain nem dolgozott, amely ok-

ból lapunk október hó 13. napján, jóllehet e napon megjelenési napunk volt, nem jelent meg s ezt a körülményt ugyanazon okból még levélben sem adhattuk olvasóink tudomására.

Ez az „általános” sztrájk október hó 14. napján reggel „részegessé” vált, mert a munkásoknak több szakcsoportja, köztük a nyomdászoké, ismét felvette a munkát.

Igy lapunk a következő megjelenési napon, vagyis október hó 17. napján már megjelenhetett.

Ekkor a lap élén a következő hirdetést közöltük:

»Lapunk az elmúlt vasárnapon az ujvidéki szervezett munkásoknak, köztük a nyomdászoknak, csütörtöki, pénteki és szombati sztrájkja miatt nem jelent meg. Valótlan tehát néhány fővárosi lapnak azon hiresztelése, hogy lapunk kisedését a szedők azért tagadták meg, mert cikket akart közölni a szocialisták ellen. A sztrájk alatt egyik helyi ujság sem jelent meg».

Ezen nyilatkozatból kétségtelen, hogy abban mi „nehány fővárosi lapnak azon hiresztelését” cáfoltuk meg, hogy „lapunk kisedését a szedők megtagadták, mert cikket akart közölni a szocialisták ellen”.

Mindazonáltal akadt valaki, aki ezt a nyilatkozatunkat úgy értelmezte, hogy abban az a tény van megcáfolva, hogy október hó 9. napján egy kézirat kisedését, annak tartalma miatt, nyomdánk szedői megtagadták.

Halottak napján.

*Zizeg az esőcsepp a száraz levelezen,
Szomorufűz ága bólogat a szélben,
Szomorufűz ága amerre csak hajlik,
A néma hantok közt nyüzsgő élet zajlik.*

*Szürkül az ég bolija, közeleg az éjjel,
Kigyulnak a sirok káprázatos fénnel,
Pompázó hantjukon koszorúk, virágok,
Virágos halmok közt közömbösen járok...*

*Szöke Jisza partján, egy kis falucskában,
Ákáczos temető csöndes magányában,
Van egy kicsi sirhant, — benőtte a dudva,
Távissel, csalánnal van tele az utja.*

*Ha oda mehetnék, ha ráborulhatnék,
Fájdánl egyet-mást elpanaszolhatnék,
Jombolna fölöttem bősé fergeleg éje,
Éltitkolt keservem úgy sirnám beléje!...*

Balla Miklós.

Élők a holtakhoz.

A halottainkat, amikor koppanva hullanak koporsóikra a kemény rögök, szivettépő bánattal siratjuk.

Könnyezünk utánuk hetőkig, hónapokig, talán egy egész esztendeig. Azután lassan-lassan behégednek a sebek, amiket a halott ütött az élők szívében.

Egyszer egy esztendőben mégis kizáródokolunk a néma hantokhoz, s könnyeinktől harmatos virágokkal ékesítjük a kicsiny sírdombot, amely alatt szeretteink nyugosznak.

Az őszi hervadás boruja üli meg ilyenkor a természetet és a lelkeket egyaránt. Az elmulás nyomasztó gondolata lebeg mindenütt.

Ti, akik békén pihentek odalent, ne vegyétek zokon, hogy az esztendőnek csak egy napját szenteljük emléketeknek.

Az élet küzdőporondján mindegyikünknek meg kell vívnia a kemény harcot, amelyet a sors számunkra kijelölt. Nincs menekvés. Aki él, annak küzdenie kell.

De azért ne higyjétek, hogy az évnek csak ezen az egy napján gondolunk szeretettel reátok. Oh nem! Gyakran látjuk szelid arcokat, gyakran érezzük jószágos kezetek érintését és magános órán nehéz pillanatokban gyakorta száll hozzátok ingadozó lelkünk, hogy a kedves emlékezőből erőt, bátorságot, önbizalmat merítsen.

Valami láthatatlan fonál köt össze bennünket, élöket veletek, akik már a földi bolyongás határát átléptétek.

És a halál gondolatát csak azért viseljük önmegadással, mert tudjuk, hogy veletek fog valaha egyesíteni.

Ez a tudat kibékít azzal a szörnyű gondolattal, hogy bennünket is befogad egykor a néma, hideg sirtödör, az örök csend, a végtelen nyugalom szűk tanyája.

Ti vagytok az a kapocs, amely összeköt bennünket az enyészet rejtelmes birodalmával.

És ha majdan itt kell hagynunk szeretteinket, tudjuk, hogy ama sötét hidon túl, mely az enyészetbe visz, ti várjátok bennünket. Fekete vizek zuhogó árja fölött vezet ez a hid; aki rálépett, többé vissza nem térhet, mert a vámot az életével kell lerónia.

És egy napon rá kell lépünk mindannyiunknak. És mindannyiunknak le kell róni a

nagy vámot. Nincs kivétel. És nincs kü-lömbőség.

A vámszedő egyforma vámot követel királytól és pórtól, gazdagtól és szegénytől, kicsinytől és nagytól egyaránt. És odaadja mindegyik.

Némelyik nagysokára, nehezen, másik fiatalon és könnyedén, a harmadik önként kinalja oda, mert az élet keserves és göröngyös volt neki és a küzdelemben megrokkant teste áhitja már a pihenést.

Tul a hidon nincs többé tülekedés, nincs küzdele, nincs öklözés. Ott béke van és csönd.

Jusson eszünkbe, amikor halottak napján a sirok között bolyongunk, hogy hasztalan dulakodtunk itt egymással, hasztalan csapkodjuk ökleinket egymás arcába, hasztalan tolongunk egymást tiporva és hasztalan gyűjtjük garmadába a kincseket, — mindnyájunkra ráborul egyszer a béke és a csönd.

Memento mori!

Nem azért, hogy csüggedten elhagyjuk magunkat, de azért, hogy el ne bizakodjunk. Nem azért, hogy az életet fel ne használjuk, de azért, hogy el ne prédáljuk.

Vándorok vagyunk a földi téreken. Előbb-utóbb elkopunk, mint a cipőnk talpa.

Egyiknek utja gyönyörű tájakon, üdítő patakok mentén, hűs ligeteken, gyümölcsös kerteken vezet át, a másiké sivar, sziklás, terméketlen vidéken.

De a végső ponton összetalálkoznak.

Kicsiny fakereszt vagy hatalmas obeliszk jelzi-e a vándor utolsó helyét, egyre megy.

Aki megtette a kötelességét, nyugodtan hajthatja fejét örök éjszakára.

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatáru'ázát az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipő-gyár” raktárával szemben), megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-kezyük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. a legnagyobb választékban kaphatók. 142

Hogy ezt a félreértést eloszlássuk, lapunk 113. számában ez a szerkesztői üzenet jelent meg:

„H. B. Azt a nyilatkozatunkat Ön alaposan félreértette. A 111. számunk elején mi azt a hiresztelést cáfoltuk meg, hogy lapunk október hó 13. napján azért nem jelent meg, mert a kiszédését egy cikkünk miatt a szedők megtagadták” s nem azt, hogy egy cikk kiszédését tartalma miatt a szedők megtagadták, mert ez az eset valóban megtörtént.”

E szerkesztői üzenettel már minden kétely eloszlatva lehetne, mégis dr. Balla Aladár főispán úr kérelmére ezen a helyen és ilyen formában, ismételve is ki nyilatkoztatjuk, hogy október hó 9-ik napján nyomdánk szedői lapunk egyik kéziratának kiszédését valóban megtagadták azért, mert támadás volt benne a „szociálisták” ellen.

Ez a körülmény azonban — mint már mondánk — lapunk megjelenését nem gátolta meg, mert, amint azt szintén ismertettük, az október hó 13-diki számunk elmaradását az „általános sztrájk” okozta.

A „Határőr” szerkesztősége.

APRÓ HIREK.

Személyi hírek. Balla Aladár dr. főispán Budapesten tartózkodik. — Traiber Vincze dr. szegedi kir. főügyész városunkba érkezett, hogy a kir. ügyészségnél évenként szokásos felügyeleti vizsgálatot megtartsa.

Honvédségünk köréből. A király Schneider Frigyes m. kir. 6. honvéddalozredbeli őrnagyot, az ujvidéki zászlóalj volt közkedvelt parancsnokát, a saját kérelmére megejtett fellülvizsgálat eredménye alapján, mint jelenleg szolgálatképtelent egy évi időtartamra várakozási illetékekkel szabadságolta; Polgár Rezső őrnagyot, az ujvidéki honvédszászlóalj mostani parancsnokát pedig áthelyezte a székesfehérvári 17. sz. honvéddalozredhez.

Allampolgári eskütétel. Kedden délelőtt Kovats-Denk Mayer Ernő cs. és kir. tiszthelyettes, budapesti lakos, aki eddig osztrák állampolgár volt, Ertl Ignác polgármester-helyettes kezeibe magyar állampolgári esküt tett.

Magyarosították a nevüket. A belügyminiszter megengedte, hogy Hahn Salamon kulai illetőségű, ujvidéki lakos, valamint Szeréna, Miksa, Erzsé és Vince nevű kiskorú gyermekei családi nevüket „Hajdu”-ra, Csizmár Mihály ujvidéki lakos pedig családnevét „Csizmadia”-ra változtassa.

Koszoruk hete. Hétfőtől kezdve minden nap tele van a plac virágkoszorúkkal, mert a halottak hete a koszoruk hete. A kertészek éjjel nappal dolgoznak most, az őszi hervadás elől leszagattják a nyíló virágot, zöldelő leveleket s koszoruba kötik, hogy mindenszentek estéjén a temetők egész városrészt képező sírdombjait a kegyeletes szívek virággal, zöldfűzérrel borithassák be. Sok, nagyon sok koszoru kell ilyenkor; mert alig van olyan élő ember, akinek ott kűnn a temető földjében halottja nem volna. Mindenkinek van valakije, akit egykor szeretett, aki őt viszont szeretete, s akihez felejthetetlen emlék fűzi. A legszegegyebb ember is megveszi, megszerzi halottjának sírhalmára az ő koszoruját.

Gyűjtés a tüdővészéseknek. Mindenszentek napján templomainkban és a temetőben gyűjtés lesz a tüdővészések érdekeit szolgáló „József kir. herceg szanatorium egyesület” javára. A gyűjtést a helybeli nőegyletek teljesítik.

Iparosaink tanfolyama. Az iparosokat továbbképző tanfolyamra eddig 24-en iratkoztak be, de a tanfolyam tanárai, névszerint Niedermayer Gyula, Eichner Zsigmond keresk. isk. tanárok, Berczeller Lipót mérnök és Pekló Béla építőmester 45—50 hallgatóra számítanak. Egyelőre a tanítás sikere érdekében többet nem is óhajtanak. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása november hó 1. napján d. e. 11 órakor, a keresk. iskola nagytermében lesz.

Népszerű előadások. A „Délvidéki magyar közművelődési egyesület ujvidéki fiókja” ez évi rendes közgyűlésén elhatározta, hogy a közművelődés fejlesztése végett a közelgő tél folyamán, vasárnap délutánoként az összes közérdekű tudományok és ismeretek köréből népszerű előadásokat rendez. Ez előadások dolgában Megyész Ferencz kir. kath. főgimn. igazgató szerdán este 6 órára értekezletre hívta össze a Casinó könyvtárszobájába Csarsch Dezső törvényszéki elnököt, Szalay János polgármestert, Ampon Pál dr. r. kath. kanonok-plébánost, Endre Antal műszaki tanácsost, Bruck Ferencz keresk. isk., Zorkóczy Lajos polg. isk. igazgatókat, dr. Horváth Géza ügyvédet, dr. Kassovitz Armin orvost, dr. Benisch Arthur kir. kath. főgimn. tanárt és dr. Medvetzky Imre szerkesztőt. Az értekezlet, valamennyi meghívott hozzászólása után, a Dmke. ujvidéki fiókjának eszméjét helyesnek találta s kimondotta, hogy ez előadások rendezését készséggel vállalja. A tanulságos előadások a téli napok beálltával minden második vasárnapon d. u. 5—6 óra között a kir. kath. főgymnázium fűtött nagytermében fognak megtartatni díjmentesen. Önkéntes adakozásokat azonban az előadások költségeire szívesen fogad majd a rendezőség. Az értekezlet kimondotta azt is, hogy szerb anyanyelvű polgártársaink irodalmi, művészi és népéletéből is fog előadásokat tartani s az ezeknél való közreműködésre szerb anyanyelvű írónkat, tudósainkat és művészeinket is felkéri.

Rosz vásár. A szombaton és vasárnap lefolyt országos vásáron úgy a kirakodó, mint az állatvásáron igen sok volt az eladó, de annál kevesebb vevő jelentkezett. Ezért iparosaink és kereskedőink nagyon panaszkodnak. Dehát ebbe a pénzügyes világba ez a kellemetlen állapot mindnyájunk közös sorsa!

Pervesztesek a csajkások. Mult hónap elején hozta meg az ujvidéki törvényszék a csajkások régóta huzódó perében az ítéletet. Az első bírói ítélet a csajkásoknak, igazabban a csajkásjárású volt határőröknek adott igazat és kimondotta, hogy ahhoz a 40000 hold földhöz, amelyet a király a magyar szabadságharc után a volt grancsároknak adományozott, tényleg a határőrök családjaiknak van jussuk, nem pedig a községeknek. A vármegye meglebbezte az ujvidéki törvényszék ítéletét. Ekként a nagy pör a szegedi kir. ítélőtáblához került, amely a napokban hozott ítéletével a határőröket keresetlülkel elutasította. A tábla ítéletét a Kuriához fogják meglebbezni, amely végérvényesen fog dönteni ebben a sok milliós perben.

Építkeznek a Maticza. A „Maticza Szrpszka” irodalmi társulat, Trandafil Mária úrnó nevét viselő alapítványából egy nagy árvaházat szándékozik építeni bérházzal kapcsolatban, mely célból nyilvános tervpályázatot hirdetett. A pályázatra összesen tizenhat pályaterv érkezett be szerb, bécsi és magyar építészekről. A pályázat zsűrije — mint értesültünk — a napokban tette közzé döntésének eredményét, melynek értelmében a kivitelre legalkalma-

sabb tervek közül első helyen Rajk J. József, jelenleg Németországban élő, de budapesti születésű és Unger Lajos, ugyancsak budapesti építészek közös terveit, továbbá két bécsi építész tervét 1500 koronával megvételre ajánlotta. Azonkívül 1000 koronával megvételre alkalmasnak Baumhorn Lipót és Himmel Miksa budapesti építészek terveit szemelte ki. A Maticza a zsűri ítéletét elfogadta, de a kivitelre nézve még nem határozott.

Óvintézkedéseket kérünk. Hivatalosan megállapították, hogy a városunkkal, különösen törvénykezési ügyekből kifolyólag sűrű érintkezésben lévő Felsőkabolon a hólyagos himlő és a tifusz járványosan fellépett. Felhívjuk közegészségügyi hatóságainkat, hogy a járványok behurcolása ellen a lehető legsürgősebben intézkedjenek.

Rémhírek Belgrádból. Hétfőn reggel az a hiresztelés terjedt el Ujvidéken, hogy vasárnap éjjel Belgrádban forradalom tört ki, s hogy a forradalmárok ostromolják a királyi palotát. Ezeknek a híreknek nincs semmi alapjuk. A szerb főváros csöndes, már amennyire a szerb főváros csöndes lehet. A hiresztelésre az szolgáltatott okot, hogy vasárnap Belgrádban népgyűlés volt, mely a kormány politikáját elítélte. A népgyűlést egy parázs kis tüntetés fejezte be. Vér, ágyu nem volt, királygyilkosság, emberhalál nem történt.

Uj cselédkönyvek. Folyó évi november hó 1-én lép életbe a gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi 45-ik törvénycikk. A törvény szerint annak a gazdasági cselédnek, a ki november elseje után lép szolgálatba, már az új cseléd-törvény értelmében kiállított új formájú cselédkönyvvel kell bírnia. A ki november elsején a helyét nem változtatja, annak a régi cselédkönyve még egy évig érvényes, de ha az illető november elseje után más helyre szegődik, neki is új könyvet kell váltania. A kinek régi cselédkönyve, munkásigazolványa, vagy kertészkönyve van, új cselédkönyvet csak úgy kaphat, ha azokat előbb beadja. 12 éven alóli kiskorú egyáltalában véve nem kaphat cselédkönyvet, 12 éven felüli pedig úgy, ha törvényes képviselője abba beleegyezik. A cselédkönyvet Ujvidéken dr. Japavicza György tanácsnok állítja ki és pedig díjmentesen; az ahhoz szükséges 30 filléres bélyeget azonban a kiállítást kérelmező tartozik beszerezni és átadni. Kihágást követ el úgy a gazda, mint a cseléd, ha a gazdasági cseléd könyv nélkül szolgál.

Betiltott népgyűlés. A héten Zsivanovits Gábor és 2 társa ujvidéki lakosok bejelentették a rendőrségnek, hogy november hó 3. napján d. u. 3 órakor népgyűlést tartanak a Széna-téren ezzel a programmal: 1., a kormány és a kiegyezés. 2., a fogyasztási adók felemelése. 3., az élelmiszer és a lakászsor. Demetrovics Vladimir dr. főkapitány a népgyűlést betiltotta, azon indoklással, hogy a gyűlés célja nincs világosan megjelölve, hogy nincs igazolva: kiknek a nevében hivatik össze a népgyűlés s hogy a bejelentést tevők a népgyűlés összehívói s végül hogy csak Zsivanovitsot ismeri s így a másik kettőnek személyazonosságát nem állapíthatja meg. A bejelentők a főkapitánynak ezt a határozatát meglebbezték a városi tanácshoz, de az még nem döntött a felebbezés dolgában. — Azt hisszük, hogy a kérdéses népgyűlést „szervezett munkásaink” kívánják rendezni s ha valóban így van, bizony okosabban tennék, ha vasárnap délutánjukat önképzésükkel vagy megfelelő szórakozással töltenék s a politikálást hagynák azokra, akiknek kötelességük a politikálás. Egyébként is pusztán beszédekkel azokat a nagy kérdéseket, amelyekbe kapaszkodtak, úgy sem lehet rendezni.

Veszedelemes baleset. Hétfőn délután Zsivanacz Péter ótutaki lakatossegéd biciklin Ujvidékre jött, amint azonban a Szenthárom-

ságtérre ért, biciklijé felborult s ez alkalommal Zsivanacz oly szerencsétlenül esett le a földre, hogy eszméletlen állapotban a kórházba kellett szállítani. Állapota még mindég aggasztó.

A „Határőr“ üzenetei.

H. B. Felelős szerkesztőnk kiadóhivatalunkat vezeti ugyan, de nem ő a kiadó és a lap tulajdonos. — A Máv. téli menetrendjét a Máv.-val kötött szerződésünkből kifolyólag „hirdetés“-ként közöljük.

K. János. Az 1905. január 26-diki képviselőválasztás óta Ujvidék város képviselőválasztásainak eredménye a következő: 1905. január 26-án szavazott 1551. választó. Szalay Lajosra 801, Hock Jánosra 458, Musiczki Demeterre 292. Szalay többsége: 51. — 1905. május 21-én szavazott 1657 választó. Gróf Teleki Árvédra 984, Musiczki Demeterre 673. Teleki többsége: 311. — 1906. április 29-én szavazott 1248 választó. Gróf Teleki Árvédra 1046, Popovics Bozsikrára 202. Teleki többsége: 844.

Felelős szerkesztő: Medvetzky Imre dr.

HIRDETÉSEK.

B. B. B. Közismert tény s az ország minden részében el van ismerve alanti motto, a mely a kimutatott fényes eredmény által bebizonyosodott. Rövid időn belül a 602.000 koronás nagy jutalomdíjon kívül a nagy főnyereményt 200.000 koronát, 70.000, kétszer a 60.000, 50.000 és 40.000 koronát, tehát egy millió koronán felüli összeget fizetett ki a fenti Bankhöz a szerencsés vevőknek. Ezen fényes eredményt más főelárúsító kimutatni nem képes. Jogosult tehát azoknak eljárása, kik sorsjegyeiket a legközelebbi I-ső osztályu huzásra (XXI. sorsjáték) huzás november 21. és 23-n, *Benkő Banknál Budapest, Andrásy-ut 60, beszerzik*, mert ezáltal maguk is meggyőződést szerezhetnek arról, hogy a *legigazabb motto: Benkő sorsjegye Bankó!*

Dr. Kovács Kézipasztája

Félhold véjegygyel valódi, 3 nap alatt minden kezét gyöngéddé és fehérré varázsol. 1 korona 20 fillér.

Hozzávaló szappan 1 korona. 122

Főraktár: Gyógyszertár
Budapest, VI., Liszt-Ferencvárosi út 20.
Megjelent ut Kladsau
Toilette-títkok
Kivánára ingyen és bérmentve

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

mosó és vasalóintézetemet

Petőfi-utca 40. sz. a. megnyitottam.

Kiváló tisztelettel:
Maszár Erzsébet.

181.

776. szám. végr. 1907.

187.

986/1907. végr. szám.

188.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi V 803 s 827. számú végzése következtében *Dr. Lusztig Mándor* ujvidéki ügyvéd által képviselt *Grosz és Krausz* ujvidéki bej. czég javára *Xobráth Károly és neje Xobráth Erzsébet* ujvidéki lakosok ellen 200 k. s 186 K s jár. erejéig 1907. évi július hó 10-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 822 kor. 30 fillérre becsült következő igóságok, u. m.: Szobabutorok egy pár löszerszám és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely-árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1907. évi V. 803 s 827/2 számú végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1905. évi novemb. hó 10 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig *Ujvidéken alperesek lakásán* leendő megtartására 1907. évi november hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken 1907. évi október hó 22. napján.

Basch Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíró-ságnak 1907. évi Eg 1/2 számú végzése következtében *Dr. Gál Ödön* ügyvéd által képviselt *Diezgen Imre fia* cég javára *Pörge Pál* ellen 9110 K 28 f. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 6487 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle fűszer, festék, vegyes rövidárúk, bolti berendezés, jég szekrény stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíró-ság 1907-ik évi V. 1269/2 számú végzése folytán 9110 kor. 28 fill. tőkekövetelés, ennek 1907. évi aug. hó 4. napjától járó 5 % kamatai, és eddig összesen 133 kor. 36 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, *Ujvidéken Jemerini-utca 18. sz. a.* leendő megtartására 1907. évi november hó 16-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék 1907. évi október hó 28 napján.

Horváth Gusztáv,
kir. bir. végrehajtó.

MEGHIVÁS.

A Csurog kerületi takarékpénztár f. évi november hó 17-én délután 2 órakor Csurogon üzleti helyiségében tartja

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉT,

melyre a t. részvényesek az alapszabályok 18-ik §-ra* való utalással ezennel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

- 1) Az igazgatóság lemondása.
- 2) A felügyelő bizottság lemondása.
- 3) Az igazgatóság megválasztása.
- 4) A felügyelő bizottság megválasztása.
- 5) Az alapszabályok módosítása.

A részvények letéteményezhetők vagy Csurogon a Csurog kerületi takarékpénztár üzlethelyiségében, vagy pedig Ujvidéken az Ujvidéki takarékpénztárnál.

Az igazgatóság.

* Közgyűlésen részt vehetnek és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kik egy vagy több részvény birtokosai s mint ilyenek a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a társaság részvénykönyvébe bejegyezték és részvényeiket le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 nappal az intézetnél vagy pedig a közgyűlési hirdetményben megjelölt helyen letéteményezték.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K 1.50	1/4 K 3.—	1/2 K 6.—	1/1 K 12.—
------------	-----------	-----------	------------

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60. SZÁM.

Sorsjegyeink reklámtábláink által jelzett helybeli viszontelárúsítóknál eredeti árban kaphatók.